

med den Bekjendtgjørelse, der handles om i § 28, forholder det sig anderledes. Det er en Bekjendtgjørelse, hvorved Panthaverne og alle andre Vedkommende, der muligviis kunde finde sig foranledigede til at give Møde ved Forretningen, kunne gives Leilighed til at erfare, at der skal foretages en saadan Forretning; og da det nu paa ingen Maade er givet, at en Panthaver i et vist Gods just opholder sig i det Stift, hvor Godset ligger, saa fordres det vistnok ligefrem af Retfærdighed og ved Analogien af alle de Love, der handle om slige Indvarslinger, at de tillige indføres i det offentlige Blad, hvori Bekjendtgjørelser skulle bringes til Kundskab over hele Riget, nemlig den Berlingske Tidende. Jeg kunde ikke have noget imod, om den ærede Rigsdagsmand havde foreslaaet, at de for Sjællands Stift skulde indføres i Adressaavisen som derværende Stiftstidende, naar de kun tillige indførtes i den Berlingske Tidende; jeg kunde heller ikke have synderligt imod, om han havde slettet Stiftstidenden ud, og blot ladet staae, at i alle Tilfælde, baade for Sjælland og for alle de andre Stifter, skulde Bekjendtgjørelserne indføres i den Berlingske Tidende; men jeg kan paa ingen Maade indrømme, at det vilde være rigtigt, at de kun skulde indføres i Stiftstidenden, og for Sjællands Stift da alene i Adressaavisen.

Schmann: Jeg skal til, hvad den ærede Ordfører har anført, kun tillade mig at tilføje et Par Ord om det Punkt, hvorom Udvalget har deelt sig i flere Dele. Det vil jo være Enhver indlysende, hvad Niemedet er med disse officielle Bud og Contrabud. Erfaringen og Kjendskab til os selv og vore Landsmænd har ladet os forudsætte, at den endelige Beslutning ofte vil falde alle Vedkommende temmelig haardt, og at de, inden det kommer dertil, ville have underhandlet og snakket om den Ting mange Gange frem og tilbage, baade udtrykkelig og leilighedsviis. Den bindende Erklæring — ved Herolder, om jeg saa tør sige — at nu ere de foreløbige Parlaamentsringer til Ende; og at det nu er Alvor, vil derfor ikke fremkomme, uden at Parterne have gjenfærdigen følt sig for og recognosceret Terrænet. Men jeg troer da ogsaa, at Enhver maa indrømme, at det er det Naturlige, at det

er Bonden, som i Kraft af Loven fordrer Salget, der ogsaa skal gjøre det første Bud. I Almindelighed gjælder det vel, at Kjøberne først spørger Sælgeren, hvad han vil have for sine Varer, men her er det jo Kjøberne, der ikke blot vil købe men tvinge den Anden til at sælge, hvad denne maaskee slet ikke vil sælge; og dernæst maa man vel erindre, at der her tales om den Gaard, hvorpaa Bonden boer, og som Bonden altsaa er istand til at vurdere fuldkommen ligesaagodt, og i mangfoldige Tilfælde langt bedre, end selve Godseieren. Det maa fremdeles ikke oversees, at en saadan Opfordring fra Bondens Side til Godseieren om at sige sin Priis ikke medfører nogen som helst Forpligtelse for ham til at nu ogsaa virkeligen at købe, og det er altsaa klart, at man derved vil kunne give ham et Middel til at fortrædige Godseieren uden mindste Nytte, naar han kan tvinge den, der maaskee ikke vil sælge, til at opgive Prisen paa den Gaard, Bonden maaskee hverken kan eller vil købe. Dette er høist odiøst. Det er min Overbeviisning, at Folk ved at læse det hele Arbejde igjennem, saaledes som det foreligger fra Udvalgets Side, ville komme til den Overbeviisning, at, om det end kan have været rigtigt, hvad den ærede 6te Kjøbenhavnske Rigsdagsmand (Mourier) ved en anden Leilighed har sagt, at Godseierens Interesse i Udvalget ligesom i Salen har været mindre stærkt repræsenteret, saa er den sandelig ikke blevet overseet af Udvalget, og den ærede Rigsdagsmand skal ikke kunne nægte Udvalget, hvor det maatte behøve hans Vidnesbyrd — her er det overflødig — at end ikke det allermindste Binf i den Retning er fremkommet, uden at blive undertastet den omhyggeligste Overveielse, og at det i Udvalget mange Gange er blevet gjort gjældende, at vi maatte være dobbelt forpligtede til Alle at passe paa i den Retning, fordi den Side af Sagen maaske var svagere repræsenteret end andre. Jeg sætter stor Priis paa, at Udvalgets Arbejde har og bevarer dette Præg af i alle Enkeltheder at have været lige omhyggelig for alle Parter. Men herimod vilde det stride, dersom Bonden kunde fordrer, at Godseieren skal opgive en Priis, uden at det maaskee i fjerneste Maade er hans Tanke.